

8. Peterson M., & Kim J. (2022). Psycholinguistic aspects of medical terminology acquisition. *Applied Languages in Medicine*. № 29(4). P. 234–248.

Уваркіна О. В., Личман Л. Ю., Кононець О. М. Підвищення рівня володіння лікарями іноземними мовами: міждисциплінарні стратегії й можливості майбутнього розвитку.

Володіння іноземними мовами має вирішальне значення для професійного розвитку лікарів. Це дає їм змогу ефективно спілкуватися з різними пацієнтами, співпрацювати з міжнародними колегами і брати участь у глобальному обміні медичними знаннями. У цій статті розглядаються шляхи покращення мовної підготовки медичних працівників й оптимізації використання медичної термінології. Підкреслено важливість узгодження медичної термінології з міжнародними стандартами і вирішення проблем перекладу складних термінів. Це особливо важливо в багатомовних умовах, в яких точне спілкування є важливим для догляду за пацієнтами.

Дослідження підкреслює важливість зв'язків між лінгвістикою, психологією і медициною для розробки комплексних навчальних програм.

Проаналізовано інтерактивні методи навчання, такі як моделювання клінічних сценаріїв, що дає можливість медичним працівникам практикувати мовні навички в реалістичних контекстах. Такі підходи не лише покращують розуміння технічної термінології, але й допомагають виробляти важливі навички спілкування, такі як емпатія і культурна чутливість.

Основні рекомендації щодо покращення медичного спілкування передбачають: розроблення двомовних глосаріїв і термінологічних баз даних; впровадження послідовного оцінювання володіння мовою для лікарів; створення національної бази даних медичної термінології для стандартизованих перекладів; створення спеціалізованих навчальних програм для різних освітніх рівнів.

Інтеграція мовних стандартів є важливою для кращого догляду за пацієнтами і міжнародної співпраці.

Зосереджуючись на цих сферах, дослідження підкреслює важливість володіння мовою для створення інклюзивних й ефективних систем охорони здоров'я, а також для посилення глобальної співпраці між медичними працівниками.

Ключові слова: іноземна компетентність, медичні визначення, міждисциплінарний підхід, мовна підготовка, професійне зростання, двомовні словники, медична освіта, міжнародна співпраця, клінічне моделювання, володіння мовою.

УДК 378.147:37.091.12:159.9:37.015.3:331.5

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.103.27>

Шуляков І. М.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ: ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS І HARD SKILLS

У статті розглянуто компетентнісний підхід як спрямованість навчально-виховного процесу на формування та розвиток загальних і фахових компетентностей особистості. Професійна підготовка студентів вищої школи передбачає використання відповідних форм і методів навчання, узгодження навчально-виховної діяльності з метою формування цінностей, конкурентоспроможності фахівців на сучасному ринку праці, їх адаптації до актуальних умов професійної діяльності, готовності до вирішення реальних завдань. Головна особливість компетентнісної освітньої парадигми полягає в орієнтації на цільову спрямованість вищої освіти, значущості ціннісних орієнтирів учасників освітнього процесу та досягненні очікуваних результатів у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Навички – це конкретні набуті здібності, необхідні для виконання певної діяльності. *Hard skills* і *soft skills* формують широкий рівень ерудиції та сприятливі умови для досягнення професійних цілей і самореалізації. *Hard skills* охоплюють технічні або практичні здібності, такі як програмування, інженерія, бухгалтерія, тоді як *soft skills* – це міжособистісні здібності, зокрема спілкування, вирішення проблем та емоційний інтелект. Розвиток м'яких навичок має здійснюватися паралельно з процесом предметного навчання або через потенціал конкретної дисципліни.

Освітні технології, як-от проєктна технологія та методи розвитку критичного мислення, сприяють активізації пізнавальної діяльності та самостійної роботи студентів. Вони забезпечують впровадження навчання, заснованого на дослідженнях, і дають змогу ефективно реалізовувати компетентнісний підхід. Опановуючи ці навички, студенти вдосконалюють свою компетентність, що позитивно впливає на їх інтелектуальний і культурний розвиток. Це також формує здатність швидко адаптуватися до вимог сучасного часу та суспільства.

Ключові слова: *soft skills*, *hard skills*, компетентнісний підхід, професійна підготовка, освітні технології, освітнє середовище, вища школа, студент.

Сучасний ринок потребує спеціалістів, які вміють ефективно вирішувати як життєві, так і професійні завдання. Основною метою закладів вищої освіти полягає у http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/29065/1/Konf_Aktual_problem_tex.pdf – page=95 створенні власного освітнього середовища, яке забезпечить високий рівень підготовки майбутніх фахівців. Це досягається через застосування

компетентнісного підходу, орієнтованого на розвиток soft і hard skills, а також компетенцій для успішної професійної діяльності.

Питання формування та розвитку soft і hard skills за умов компетентнісного підходу освіти й досі залишається актуальним предметом вивчення чимало науковців. В. Луначек висвітлює основні положення компетентнісного підходу як ефективної методології професійної підготовки. С. Чернета розглянула компетентнісний підхід у контексті поєднання професійної підготовки та процесу особистісного зростання. Г. Сердюк дослідила проблеми розвитку гнучких умінь під час дослідно-орієнтованого навчання. О. Шестель, О. Старинець, А. Данилюк проаналізували роль та підходи до формування «soft skills» у процесі навчання. І. Шевченко, О. Шелевер, В. Маркова розглянули питання розвитку, оцінювання сучасного стану та розвитку soft skills у здобувачів освіти. С. Шевчук розкрила методологічні аспекти компетентнісного підходу у фаховій підготовці спеціалістів, проаналізувавши поняття «компетентність» та «компетенція», розглянувши ключові та професійні компетентності та інше. D. Alt, L. Naamati-Schneider та DJN. Weishut дослідили роль навчання, заснованого на компетенціях, у набутті студентами м'яких навичок.

Мета статті – розглянути особливості формування soft skills і hard skills у контексті компетентнісного підходу в професійній підготовці студентів вищої школи.

Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки передбачає, що навчання та виховання здобувачів базується на інноваційних підходах до організації освітнього процесу, а також на їхньому власному творчому розвитку й безперервному професійному удосконаленні. Основний акцент зроблено на впровадженні компетентнісної парадигми, яка включає самостійну освітню діяльність майбутніх фахівців. Компетентнісний підхід зосереджується на досягненні освітніх результатів через формування компетентностей як ключових індикаторів рівня освіченості. Ця модель ставить увагу на здатності особистості ефективно діяти у різноманітних нестандартних ситуаціях, творчо використовувати набуті знання, навички, уміння, системи мислення, цінності й інші індивідуальні якості [2, с. 142].

Компетентнісний підхід орієнтується на підготовку фахівця, здатного до ефективної професійної діяльності, ефективного <https://core.ac.uk/download/pdf/84838613.pdf> вирішення завдань у різноманітних життєвих ситуаціях [6, с. 31]. Його впровадження у процес професійної підготовки спрямовує освітній процес на формування професійної компетентності, яка є запорукою результативності в обраній сфері діяльності.

Професійна компетентність фахівця <https://core.ac.uk/download/pdf/84838613.pdf> є складним інтегральним утворенням, яке поєднує інтелектуальні, професійні та особистісні складові. Формування цієї компетентності відбувається під час фахової підготовки у вищому https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/confdocs/materialu_conf/2017/11_2.pdf навчальному закладі, а її прояв, розвиток і вдосконалення тривають протягом професійної діяльності. Ефективність виконання такої діяльності визначається рівнем теоретичної, практичної та психологічної підготовки спеціаліста, його особистісними, професійними й індивідуально-психологічними якостями, а також усвідомленням цілей, цінностей, суті та специфіки обраної професії. Компетентність не може зводитися лише до сукупності знань, умінь і навичок, оскільки вона виявляється безпосередньо в процесі діяльності. Необхідно також бути творчо, професійно і психологічно готовим ефективно використовувати здобуті знання в практичній діяльності. Розширене розуміння концепції професійної компетентності дозволяє створити методологічний підхід до її визначення для будь-якого фахівця. Цей підхід охоплює три ключові аспекти: інтелектуальний (когнітивний), професійний (фаховий) і особистісний (суб'єктний) [14, с. 6–7]. Усі ці компоненти взаємодоповнюють один одного, забезпечуючи системний та комплексний прояв компетентності. За необхідності вони можуть навіть компенсувати можливі недоліки в окремих складових. Однак недостатній розвиток одного з компонентів може ускладнити досягнення основних цілей професійної діяльності та повноцінну реалізацію компетенцій. У результаті професійна компетентність постає як поєднання теоретичної та практичної готовності майбутнього фахівця до своєї роботи, що одночасно є головним показником сформованості його професійного мислення.

Запровадження компетентнісного підходу сприяє підвищенню ефективності навчального процесу завдяки його діяльнісній спрямованості, акценту на способах і характері дій, а також зміцненню зв'язку між мотиваційною та ціннісно-орієнтаційною сферами особистості. Реалізація цього підходу у професійній підготовці спеціалістів забезпечується завдяки створенню у навчальному процесі умов, які наближені до реальних умов праці, вирішенню практичних професійних завдань відповідно до сучасних потреб і викликів ринку праці; застосуванню сучасних освітніх технологій, спрямованих на системне формування функціональних умінь майбутніх фахівців; виконанню навчально-пізнавальних завдань професійного та дослідницького характеру, що сприяють освоєнню найбільш типових навичок, необхідних для виконання майбутніх професійних функцій [4, с. 21]. Педагог, який впроваджує компетентнісний підхід у навчально-виховний http://repository.gnpu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1913/_43_2020_.pdf?sequence=1 процес, перестає бути просто передавачем навчального матеріалу. Натомість він бере на себе роль наставника, фасилітатора та координатора освітньої діяльності, створюючи багатогранне середовище для реалізації різноманітних можливостей. Роль здобувача освіти поступово змінюється від пасивного засвоєння та репродукції знань до активної участі у дослідницькій та самоосвітній діяльності. При цьому він усвідомлює, що ключовим чинником успіху його майбутньої професійної діяльності стають прагнення до саморозвитку та наявність позитивної мотивації [12, с. 60].

На сьогодні поняття *hard skills* або професійної компетентності визначають як спеціалізовані навички, що стосуються певної професійної діяльності. Ці навички можна засвоїти під час навчання та оцінити за допомогою чітких кількісних показників. Для опанування ними необхідно отримати відповідні знання та дотримуватися інструкцій, а якість засвоєння таких навичок часто перевіряють через тести чи іспити. Водночас *soft skills* – це універсальні компетенції, котрі складніше піддаються кількісному вимірюванню. Їх часто відносять до особистих якостей, оскільки вони залежні від індивідуальних характеристик та формуються з досвідом проживання й спілкування. Ці навички сприяють ефективному вирішенню повсякденних завдань і результативній роботі в команді. Вони не прив'язані до конкретної галузі чи професії, проте значно підвищують загальну продуктивність та створюють сприятливі умови для кар'єрного зростання [7, с. 46–47].

Soft skills – це комплекс навичок, які необхідні для забезпечення продуктивності праці; надпрофесійні вміння, які необхідні для успішної самореалізації в будь-якій професійній діяльності [9, с. 83].

Hard skills мають технічний або адміністративний характер, наприклад, веброзробка, фінансовий аналіз або знання іноземної мови. *Soft skills*, з іншого боку, є міжособистісними та включають такі здібності, як ефективне спілкування, командна робота та [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4390/1/Sysoieva Osvitni s.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4390/1/Sysoieva%20Osvitni%20s.pdf) управління часом. І те, і інше має вирішальне значення на робочому місці та в освітніх умовах, але їх часто навчають і оцінюють по-різному. *Hard skills*, зазвичай, здобуваються через професійну освіту та програми навчання, тоді як *soft skills* часто розвиваються через досвід і соціальні взаємодії. Компетенції складніші за навички та охоплюють ширший спектр здібностей. Вони поєднують навички, знання та поведінку, а також нерідко включають до цього списку ставлення і здібності, створюючи цілісну здатність людини результативно діяти в різноманітних обставинах. Компетенції не такою мірою стосуються технічної здатності виконувати завдання, а що більше, як ефективно застосовувати здібності в реальних ситуаціях [5].

Запровадження компетентнісного підходу сприяє <https://a-articles.com/pedagogika-obrazovanie/> становленню як загальних, так і професійних компетентностей, а також визначенню очікуваних результатів навчання, що дозволяє проєктувати освітні результати. Такий підхід забезпечує ефективність освіти, що залежить від розвитку здатності до самостійного навчання, самовиховання, самовизначення, самоактуалізації, а також від опанування навчання протягом усього життя, здобуття практичного досвіду та адаптації до постійних змін на ринку праці. Водночас він розширює можливості, створює умови та залучає ресурси для формування *skills* у всіх учасників освітнього процесу, що виступає ключем до забезпечення високої якості фахової підготовки майбутніх спеціалістів.

Оцінювання студентів на основі компетенцій стосується опанування ними конкретними навичками або знаннями, зосереджуючись на застосуванні їх в реальному світі, а не на запам'ятовуванні. Одним із ключових аспектів є вдосконалення навчальних планів та програм з урахуванням необхідності формування професійних компетентностей, які відповідають сучасним викликам і тенденціям розвитку суспільства [10, с. 80]. У сучасних вищих навчальних закладах розвиток гнучких навичок здійснюється через вивчення

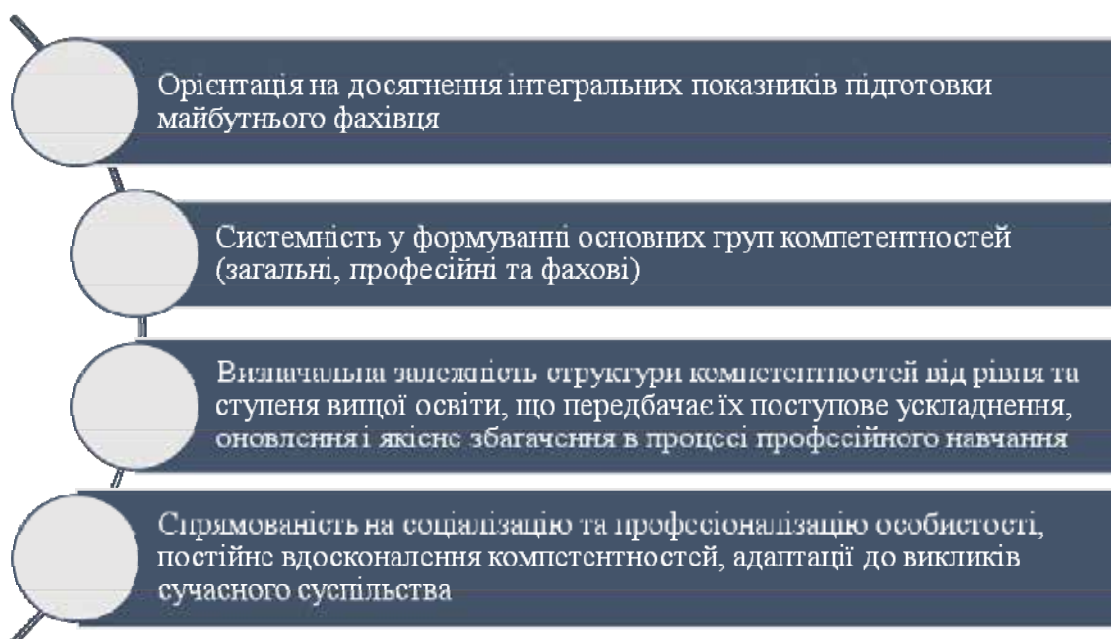

Рис. 1. Компетентнісний підхід: основи

*Джерело: сформовано авторами на основі [4].

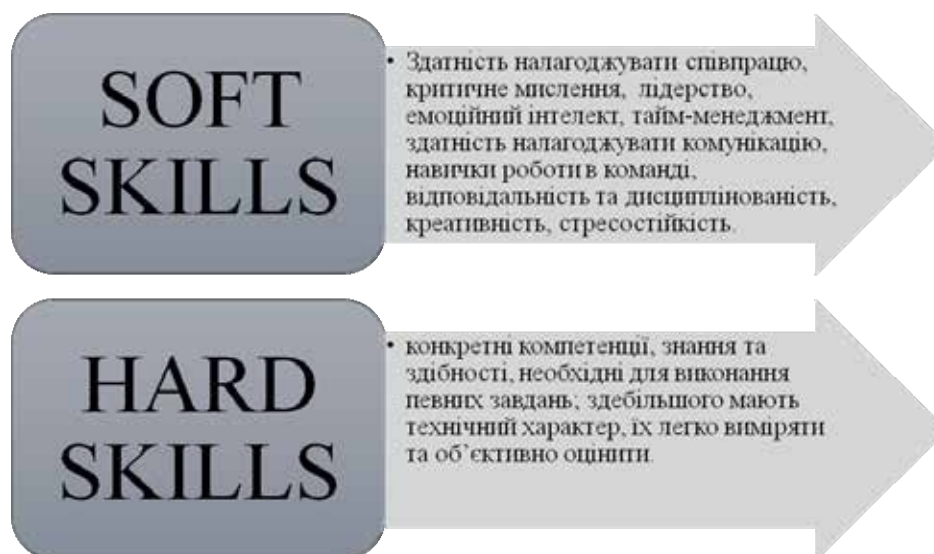

Рис. 2. Soft skills i hard skills

*Джерело: сформовано авторами на основі [11; 13].

спеціалізованих тренінг-курсів, вибіркової дисципліни, участь у тренінгах і коучингах, а також у процесі проходження як навчальної, так і виробничої практики. Практика показує, що ефективність опанування студентами цифрових компетентностей значно зростає за умови їхньої активної участі в розробці дидактичних ігор та вправ для дітей в електронних сервісах. Це також стосується створення інструментів діагностики, таких як тести чи опитувальники у Google-формах, організації та проведення уроків у сервісі Classroom, ведення щоденників практики у форматі блогів, а також розроблення вебквестів, відеоесе й відеореклами [8, с. 31].

Серед освітніх технологій, що сприяють розвитку навичок у підготовці майбутніх фахівців, особливо виділяються проєктне, інтерактивне та ситуаційне навчання [3, с. 29]. Проєктне навчання допомагає студентам розвивати здатність адаптуватися до динамічних вимог сучасного суспільно-економічного середовища, самостійно визначати особисті й професійні цілі, виконувати завдання у визначені терміни, вдосконалювати комунікативні здібності, формувати командний дух і виявляти лідерський потенціал. Інтерактивне й ситуаційне навчання мають велике значення для розвитку комунікабельності, навичок спілкування, лідерства, ініціативності, вміння конструктивно розв'язувати конфлікти та ефективно співпрацювати в команді.

Компетентнісний підхід наголошує на соціальному та спільному характері досвіду навчання: робота в команді, координація та професіоналізм. Важливим є проблемне навчання за допомогою симуляції, і зосередження на практиках. До прикладу, навчання на основі моделювання як потужний освітній інструмент, заснований на компетенціях, що імітує ситуації реального життя, дозволяючи студентам подолати обмеження навчання в контексті реального життя. Симуляції надають можливість взаємодіяти з автентичними об'єктами та змінювати деякі аспекти реальності, полегшують навчання та практикують складні навички. Симуляції включають критичне мислення та сприяють вирішенню проблем, вимагають від студентів брати активну роль у процесі розвитку навичок. Тривалість і автентичність є вирішальними факторами у визначенні ефективності навчання на основі симуляції [1, с. 1909].

Для оцінювання ступеня сформованості ключових компетентностей використовують інтерактивні технології, які сприяють активному залученню студентів у навчальний процес. До таких технологій належать виконання тестових завдань з відкритими відповідями; участь у дослідницьких проєктах і діяльності; постановка проблемних запитань та пошук шляхів їх вирішення; проведення дискусій, які виступають дієвим засобом для формування компетентностей; розв'язування ситуативних задач моделюють реальні умови; використання мультимедійного навчання та комп'ютерного моделювання; застосування методів навчальних проєктів. Застосування інтерактивних технологій дозволяє здійснювати як кількісне оцінювання (на основі бальної системи), так і якісне, що включає такі аспекти, як самооцінка здобувача та зовнішня експертна оцінка результатів їхньої діяльності. Це дає змогу проводити більш всебічний моніторинг розвитку ключових компетентностей.

Окрім зазначеного, значну роль відіграє самоосвіта, яка охоплює вивчення спеціалізованої літератури, науково-педагогічних статей, освітніх блогів і участь у тренінгах, семінарах, вебінарах та конференціях. Ефективним підходом також є нетворкінг, що передбачає аналіз і вивчення моделей успішності в кар'єрі, суспільному житті чи політиці, а також дослідження поведінкових стратегій людей з високим рівнем розвитку певних компетенцій. Сюди варто включити консультації з наставниками та фахівцями, адже навчання

можливе від будь-кого, особливо у сфері розбудови soft skills. Корисними є й спеціально розроблені завдання: виконання вправ для самостійного розвитку важливих компетенцій або позбавлення від шкідливих звичок. Додаткову цінність несуть кейси-завдання, які допомагають набувати практичних навичок шляхом розв'язання змодельованих ситуацій і пошуку оптимальних стратегій дій у складних обставинах.

Таким чином, в освітньому процесі простежується реалізація компетентнісного підходу завдяки безперервності інтелектуального та особистісного розвитку студента, формування у нього універсальних умінь відповідно соціального середовища та суспільних викликів. Застосування сучасних технологій та інноваційних підходів сприятиме формуванню цифрової грамотності, навичок ефективної комунікації, а також розвитку критичного мислення та здатності вирішувати проблеми у здобувачів освіти

Висновок. Професійна компетентність є інтегрованою характеристикою, яка поєднує фахові та особистісні якості особистості. Вона відображає рівень знань, навичок і досвіду, необхідних для успішного досягнення особистісних та професійних цілей, соціально-етичну позицію людини в цілому. Сьогодні відзначається важливість володіння різноманітним набором навичок для досягнення успіху. Здатність визначати, розвивати та використовувати свої навички є важливою частиною особистого та професійного успіху.

Використана література:

1. Alt D., Naamati-Schneider, L. & Weishut DJN. Competency-based learning and formative assessment feedback as precursors of college students' soft skills acquisition. *Studies in Higher Education*. 2023. № 48 (12). P. 1901–1917. <https://doi.org/10.1080/03075079.2023.2217203>
2. Бардžadзе Р.В. Самоосвітня компетентність як складова професійної підготовки майбутнього фахівця фармації. *Інноваційна педагогіка*. 2023. № 56 (1). С. 139–145. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.1.29>
3. Гарань Н., Замороцька В., Колесник К. Розвиток «soft skills» студентської молоді у закладі вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Гуманізація навчально-виховного процесу. 2023. № 1 (103). С. 23–31. [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(103\)2023.284520](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(103)2023.284520)
4. Головань М. С. Компетентнісний підхід у процесі професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця. Матеріали III міжвузівської науковопрактичної конференції. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. С. 21–23.
5. Erickson K. Skills vs. Competencies: Essential Insights for Educational Leaders. URL: <https://www.shifitq.com/blog/skills-vs-competencies> (дата звернення: 03.01.2025).
6. Калашникова Л. В., Руденко Ю. Ю. Характеристика стадіальності впровадження компетентнісного підходу в освітню теорію та практику. Наукові записки. Серія: Психологія. 2023. № 2. С. 29–38. <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2023-2-4>
7. Корват Л. Розвиток м'яких навичок у майбутніх викладачів економіки. Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії, перспективи: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : Наукова столиця, 2022. С. 45–48.
8. Кузменко Л. Навички ХХІ століття в контексті забезпечення якості професійної підготовки педагога. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. Київський університет імені Бориса Грінченка. 2020. № 34(2). С. 28–33.
9. Сердюк Г. Компетентнісний підхід у формуванні гнучких умінь (soft skills) як передумова професійного самовизначення учнів у наукових ліцеях. 2022. № 1 (4). С. 82–92. DOI: <https://doi.org/10.15804/ve.2022.04.10>
10. Чернета С. Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахівців із соціальної роботи до надання соціальних послуг. *Social Work and Education*. 2021. № 8 (1). С. 77–89. DOI: 10.25128/2520-6230.21.1.6.
11. Шевченко І.А., Шелевер О.В., Маркова В.В. Розвиток soft skills у здобувачів освіти як запорука успішної професійної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 74. С. 269–272. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.54>
12. Шевчук С. С. Методологічні аспекти компетентнісного підходу до професійної підготовки кваліфікованих фахівців. *Професійна освіта*. 2024. № 1 (214). С. 58–66. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1\(214\)-58-66](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1(214)-58-66)
13. Шестель О. Г., Старинець О. А., Данилюк А. М. Інноваційні підходи до формування «soft skills» у професійній діяльності фахівців сфери послуг. Інновації та технології в сфері послуг і харчування. 2021. № 1–2(3–4). С. 102–110. DOI: 10.2402/52708-4949.1-2(3-4).2021.241490
14. Ягупов В. В., Свистун В. І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. *Наукові записки*. 2007. № 71. С. 3–9.

References:

1. Alt, D., Naamati-Schneider, L., & Weishut, DJN (2023). Competency-based learning and formative assessment feedback as precursors of college students' soft skills acquisition. *Studies in Higher Education*, 48 (12), 1901–1917. <https://doi.org/10.1080/03075079.2023.2217203>
2. Bardzhadze, R.V. (2023). Samoosvitnia kompetentnist yak skladova profesiinoi pidhotovky maibutnoho fakhivtsia farmatsii [Self-educational competence as a component of professional training of a future pharmacy specialist]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 56 (1), 139–145. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.1.29> [in Ukrainian].
3. Haran, N., Zamorotska, V., & Kolesnyk, K. (2023). Rozvytok «soft skills» studentskoi molodi u zakladi vyshchoi osvity v umovakh dystantsiinoho navchannia [of “soft skills” of student youth in a higher education institution in the conditions of distance learning]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanization of the initial process*, 1 (103), 23–31.
4. Holovan, M. S. (2012). Kompetentnisnyi pidkhid u protsesi profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv u vyschkykh navchalnykh zakladakh [Competence-based approach in the process of professional training of specialists *Naukova diialnist yak shliakh formuvannia profesiynykh kompetentnostei maibutnoho fakhivtsia. Materialy III mizhvuzivskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Scientific activity as a way to form professional competencies of a future specialist. Materials of the III inter-university scientific and practical conference*. Sumy : SumDPU imeni A. S. Makarenka, 21–23. [in Ukrainian].
5. Erickson, K. (2023). Skills vs. Competencies: Essential Insights for Educational Leaders. URL: <https://www.shifitq.com/blog/skills-vs-competencies> (data zvernennia: 03.01.2025).

6. Kalashnykova, L. V., & Rudenko, Yu. Yu. (2023). Kharakterystyka stadialnosti vprovadzhennia kompetentnisnogo pidkhodu v osvitu teoriiu ta praktyku [Characterization of the stages of implementation of the competence approach in educational theory and practice]. *Naukovi zapysky. Seria: Psykholohiia – Scientific notes. Series: Psychology*, 2, 29–38. <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2023-2-4> [in Ukrainian].
7. Korvat, L. (2022) Rozvytok miaklykh navychok u maibutnikh vykladachiv ekonomiky [Development of soft skills in future teachers of economics]. *Rozvytok profesiinoi kultury maibutnikh fakhivtsiv: vyklyky, dosvid, stratehii, perspektyvy: zbirnyk materialiv V Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Development of Professional Culture of Future Specialists: Challenges, Experience, Strategies, Prospects: Proceedings of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Conference*. Kyiv : Naukova stolystia, 45–48. [in Ukrainian].
8. Kuzmenko, L. (2020). Navychky XXI stolittia v konteksti zabezpechennia yakosti profesiinoi pidhotovky pedahoha [Skills of the XXI century in the context of ensuring the quality of teacher training]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Psykholohiia. Pedahohika: zb. nauk. pr. Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka – Pedagogical education: theory and practice. Psychology. Pedagogy: a collection of scientific papers*, 34(2), 28–33. [in Ukrainian].
9. Serdiuk, H. (2022) Kompetentnisnyy pidkhid u formuvanni hnuchkykh umin (soft skills) yak peredumova profesiinoho samovyznachennia uchniv u naukovykh litseiakh [Competence-based approach as a methodology of professional training in higher education.]. *Derzhava ta suspilstvo – State and Society*, 1 (4), 82–92. DOI: <https://doi.org/10.15804/ve.2022.04.10> [in Ukrainian].
10. Cherneta, C. (2021) Kompetentnisnyi pidkhid u pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv iz sotsialnoi roboty do nadання sotsialnykh posluh [Competence-based approach in training future social work professionals to provide social services]. *Social Work and Education*, 8 (1), 77–89. DOI: 10.25128/2520-6230.21.1.6. [in Ukrainian].
11. Shevchenko, I.A., Shelever, O.V., & Markova, V.V. (2024). Rozvytok soft skills u zdobuvachiv osvity yak zaporuka uspishnoi profesiinoi diialnosti [Development of soft skills in students as a guarantee of successful professional activity]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 74, 269–272. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.54> [in Ukrainian].
12. Shevchuk, S. S. (2024) Metodolohichni aspekty kompetentnisnogo pidkhodu do profesiinoi pidhotovky kvalifikovanykh fakhivtsiv [Methodological aspects of the competency-based approach to the professional training of qualified specialists]. *Profesiina osvita – Professional education*, 1 (214), 58–66. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1\(214\)-58-66](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1(214)-58-66)
13. Shestel, O. H., Starynets, O. A., & Danyliuk, A. M. (2021) Innovatsiini pidkhody do formuvannia «soft skills» u profesiinii diialnosti fakhivtsiv sfery posluh [Innovative approaches to the formation of “soft skills” in the professional activity of service professionals]. *Innovatsii ta tekhnologii v sferi posluh i kharchuvannia – Innovations and technologies in the field of services and catering*, 1-2(3-4), 102–110. DOI: 10.24025/2708-4949.1-2(3-4).2021.241490 [in Ukrainian].
14. Iahupov, V. V., & Svystun, V. I. (2007) Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky fakhivtsiv u systemi vyshchoi osvity [Competence-based approach to training specialists in the system of higher education]. *Naukovi zapysky – Scientific notes*, 71, 3–9. [in Ukrainian].

Shuliakov I. Competent approach in the professional training of students of higher education: the formation of soft skills and hard skills

The article examines the competence-based approach as a framework for aligning the educational process with the cultivation of both general and specialized professional competencies. Professional training in higher education requires suitable teaching methods to foster values, enhance specialists' competitiveness in the labor market, and facilitate adaptation to professional conditions. It also prepares students to address real-world challenges. A key distinction of this paradigm is its emphasis on purposeful education, prioritizing value orientations and anticipated outcomes of professional training.

Skills, defined as specific acquired capabilities, are central to this approach. Hard and soft skills contribute to a broad intellectual foundation, cultural awareness, and success in achieving professional goals. Hard skills refer to technical proficiencies such as programming, engineering, and accounting, while soft skills include interpersonal abilities like communication, problem-solving, and emotional intelligence. Developing soft skills should be integrated alongside subject-specific learning or harnessed through specific academic disciplines.

Professional knowledge and competencies gained through education are more impactful when complemented by students' personal attributes. Educational technologies foster the development of both soft and hard skills. Project-based learning and critical thinking methodologies enhance cognitive and independent learning processes, promoting research-oriented education and effective implementation of the competency-based framework. By acquiring these skills, students enhance their competence, fostering intellectual growth and adaptability to societal and professional demands.

Key words: soft skills, hard skills, competence-based approach, professional training, educational technologies, educational environment, higher education, student.